

Svetový deň diabetu 14.11.2016

Diabetes mellitus, alebo hovorovo cukrovka je chronické, doposiaľ nevyliciteľné ochorenie, ktorého výskyt celosvetovo ale aj v Slovenskej republike neustále narastá. Dnes sa často hovorí o cukrovke ako o epidémii tretieho tisícročia.

Existujú dve základné formy cukrovky:

- typ 1 – vyžadujúci podávanie inzulínu, a typ 2 – nezávislý od podávania inzulínu. Typ 1 sa zvyčajne vyskytuje u detí a mladých ľudí a predstavuje asi 10 – 15% všetkých diabetikov. Typ 2 sa vyskytuje hlavne u dospelých, zvyčajne je podmienený viacerými faktormi a trpí naň asi 85 – 90% pacientov.
- Predpokladá sa, že na celom svete trpí diabetom takmer 366 miliónov ľudí. Každých desať sekúnd diagnostikujú diabetes trom ľuďom. Pri súčasnom životnom štýle je predpoklad, že počet ľudí s diabetom bude rásť. Do roku 2030 bude podľa odhadov až 552 miliónov ľudí s cukrovkou. Svetová zdravotnícka organizácia odhaduje, že na ochorenia súvisiace s diabetom sa vynaloží 2,5 až 15 percent z celkového ročného rozpočtu pre zdravotníctvo. Slovensko pritom patrí medzi krajiny s prognózou významného nárastu počtu pacientov s diabetes mellitus. Už v súčasnej dobe má toto ochorenie viac ako 7 % obyvateľov Slovenska, teda takmer 350 000 ľudí. Okrem toho odborníci predpokladajú, v súlade s údajmi Medzinárodnej diabetickej federácie (IDF), ďalších 150 tisíc pacientov v zatiaľ nepoznanej, ale už jestvujúcej forme alebo v štádiu prediabetických syndrómov.
- Tento epidemický **nárast počtu ľudí s diabetom súvisí nielen s predlžujúcou sa dĺžkou dožitia, ale tiež s epidémiou obezity a nezdravým životným štýlom**, na čom sa podieľa aj nedostatočná osвета medzi širokou verejnosťou. Až 50% ľudí vôbec nevie, že má cukrovku. Jej diagnóza sa často stanoví, až po objavení komplikácií. Okrem samotnej cukrovky sú jej komplikácie ako je slepota, zlyhanie obličiek, a srdcové a nervové ochorenia, nehojace sa rany ale aj amputácie ďalším obrovským bremenom pre zdravotníctvo. Odhaduje sa, že cukrovka odčerpá v celkových financiách na zdravotníctvo 5 – 10%.

Svetová federácia diabetu (IDF) sa rozhodla pripomínať si diabetes najmä 14. Novembra. Prečo práve tento deň? Je to deň, kedy sa v roku 1891 narodil kanadský fyziológ Frederick Grant BANTING. Spolu so študentom medicíny menom CharlesHerbertBEST sa im podarilo v októbri 1921 izolovať klinicky použiteľný inzulín z Langerhansových ostrovčekov pankreasu. Po tom, čo Banting a Best vyskúšali v roku 1922 účinnosť inzulínu na sebe sa im podarilo zachrániť 14-ročného chlapca trpiaceho na cukrovku, ktorého stav bol beznádejný. Tak sa začala nová éra v dovtedy neliečiteľnej a k smrti vedúcej choroby.

V roku 1923 získal Banting za svoj objav Nobelovu cenu. Best sa tejto pocty nedočkal, hoci významnou mierou prispel k zisťovaniu cukru v moči.

Svetová zdravotnícka organizácia je sponzorom tohto dňa a podporuje celosvetové úsilie o zníženie počtu nových prípadov cukrovky a o zabezpečenie adekvátnej starostlivosti o pacientov s ňou. Spolu s IDF vyhlásili na roky 2014 – 16 kampan pod názvom **Zdravý život a cukrovka (HealthyLiving and Diabetes)**.

Použitá literatúra:

<http://www.nrozp.sk/index.php/soc-rehabilitacia/chronicke-postihnutie/90-socialna-rehabilitacia-diabetikov>

<http://www.who.sk/medzinarodny-den/svetovy-den-diabetu/>